

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteistyöasiakirja

KESKI-SUOMI

25.2.2022 hyväksytty

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sisältö

Kehittämisteemat:

1. Osaavan työvoiman saatavuus & alueellinen liikkuvuus
2. Digitaalinen siirtymä
3. Teollisuuden vihreä siirtymä

LIITTEET:

Osallistujaluettelo
Alueen tilanne- ja kehityskuva

Osaavan työvoiman saatavuus

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Teema on kaikkien maakuntien neuvotteluissa työllisyys- ja osaamistilanteen sekä ikärakenteen muutoksen perusteella. Keski-Suomi on kärsinyt pitkään korkeasta työttömyydestä ja matalasta työllisyys-asteesta. Talouskasvun vauhdittuessa työttömyys on lähtenyt laskuun ja työllisyys on kohentunut. Työttömyysaste on kuitenkin edelleen korkea ja pitkäaikaistyöttömyys kasvanut. Nuorisotyöttömyys on kehittynyt kokonaistyöttömyyden kehitystä suotuisammin. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja työttömyyden alentaminen ovat Keski-Suomen haasteita, joiden ratkaiseminen työikäisen väestön voimakkaasti vähentyessä on entistäänkin tärkeämpää. Väestön hyvinvoinnin edistäminen on edellytys osaavan työvoiman saatavuudelle. On tärkeää, että alueellinen yhteistyö varmistetaan myös jatkossa.	Oppilaitoksista valmistuneiden työllistyminen maakuntaan	Työllisyysasteen nostaminen kohti 75 prosenttia.
	-	Koulutuksesta valmistuvien nuorten saumaton siirtyminen työelämään tai yrittäjyyteen.
	Osaamisen uudistaminen ja jatkuva oppiminen	Työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen jatkuvan oppimisen keinoilla kaikilla koulutusasteilla.
	-	Monipaikkaisen työn ja opiskelun edistäminen.
	Monipaikkaisuuden potentiaali	Väestön hyvinvoinnin vahvistaminen.
250 000 €		

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Osaavan työvoiman saatavuus

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Jatkuvan oppimisen toimintamallin vahvistaminen	Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat vähenevät. Opinnoista tai työstä työhön tai yrittäjyyteen siirtyminen on sujuvaa. Koulutus on työelämälähtöistä ja merkittävä osa oppimisesta tapahtuu työpaikoilla. Valmistuvien opiskelijoiden osaaminen vastaa laadullisesti ja määrällisesti työelämän tarpeisiin.	Hankerahoitus ja oma toiminta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus edistää verkostoyhteistyötä ja koulutustarjonnan parempaa kohdentumista - yhteistyö alueiden kanssa. TE-palveluita koskevat uudistukset, erityisesti Pohjoismainen työvoimapolvelumalli. Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma.
EduFutura, ELY-keskus, TE-toimisto, yritykset, JOTPA		
Talent Hub –yhteistyön vahvistaminen	Maakunnan veto- ja pitovoima vahvistuu. Työnantajien valmius kansainvälisiin rekrytointeihin paranee. Ulkomailta tulevien henkilöiden työllistymisen hidasteet vähenevät.	Hankerahoitus ja oma toiminta Talent Boostin ja koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan toimenpiteet ja niiden kytkeytyminen alueen toimiin.
EduFutura, kunnat, yritykset, ELY-keskus, TE-toimisto		
-	-	-
-	-	Valmisteilla olevan Sote-työvoiman saatavuuden ohjelman toimenpiteet, Kestävän kasvun ohjelman rahoitus

Digitaalinen siirtymä

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite	
Digitalisaatio vaikuttaa kaikkeen liiketoimintaan ja sen kehittämiseen. Digitaaliset palvelut, esineiden ja teollisuuden internetit (IoT), tekoäly ja robotiikka siivittävät myönteistä kehitystä. Keski-Suomen erityisenä valttina on tietämys kyberturvallisuudesta. Digitaalisessa infrastruktuurissa ja sen myötä digipalveluiden saavutettavuudessa erot kuntien ja taajamien välillä ovat Keski-Suomessa huomattavia. Asukkaat, yritykset ja paikkariippumattomasti työskentelevät ovat eriarvoisessa asemassa asuin- tai toimipaikan sijainnista riippuen. Keski-Suomen sijainti TEN-T -ydinverkon ja tietoliikenteen runkoverkkojen risteyksessä sekä valtakunnallisesti merkittävänä henkilöliikenteen ja logistiikan keskittymänä avaa mahdollisuuksia liikenteen digitalisaation hyödyntämiselle ihmisten ja tavaroiden kestävämpänä, sujuvampana, tehokkaampana ja turvallisempänä liikkumisena.	IT- ja kyberturvallisuuden keskittymän vahvistaminen	Kyberturvallisuuden merkityksen nostaminen kokonaisturvallisuudessa ja kyberturvallisuuden osaamiskeskittymän vahvistaminen. Toimintavarmojen, nopeiden tietoliikenneyhteyksien saatavuuden parantaminen kotitalouksissa ja yrityksissä. Liikenteen digitalisaation edistäminen ja teknologian hyödyntäminen liikennejärjestelmän palvelutason kehittämisessä.	
	150 000 €		Paikkariippumattoman työn ja opiskelun mahdollistava, maakunnan kattava digitaalinen infrastruktuuri
	100 000 €		Liikenteen digitalisaatio ja kyberturvallisuus
	150 000 €		

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Digitaalinen siirtymä

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Kyberturvallisuuden TKI-toiminnan ja koulutuksen lisääminen	Kyberturvallisuuden osaaminen yhteiskunnassa ja eri toimialoilla vahvistuu. Uusia kyberpalveluita ja –teknologioita kehitetään. Alan osaajien määrä kasvaa.	AKKE, EAKR ja ESR Digikompassi, valtion rahoitus EDIH-konsortioille, Business Finland –rahoitusohjelmien mahdollisuudet
JAMK, JYU		
Nopeiden tietoliikenneyhteyksien saatavuuden parantaminen	Elinkeinoelämän toimintaedellytykset, asukkaiden monipaikkaisen työn ja opiskelun mahdollisuudet sekä digipalveluiden saatavuus paranevat.	Ohjaus ja tuki laajakaistainvestointien käynnistämiseksi RRF-rahoitusmahdollisuudet Digikompassi
Yritykset, kunnat, yhdistykset		
Liikenteen digitalisaation ja sen kyberturvallisuuden edistäminen	Tavaroiden ja ihmisten kestävämpi, sujuvampi, tehokkaampi ja turvallisempi liikkuminen.	AKKE-rahoitus Logistiikan digitalisaation periaatepäätös
Yritykset, JAMK, JYU, Väylä		

Teollisuuden vihreä siirtymä

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Digitalisaation rinnalla hiilineutraalius ja kiertotalous ulottuvat kaikkeen liiketoiminnan kehittämiseen. Maakunnan teollisuusyritykset uudistavat tuotteitaan ja tuotantoprosessejaan. Kehittämistyön painopisteinä ovat kestävät ja älykkäät tuotanto- ja valmistusteknologiat, uudet materiaali- ja kiertoratkaisut, materiaalien funktionaalinen pinnoitus, data-analytiikka ja palveluliiketoiminta. Hiilineutraaliuden tavoitetta vauhdittavat TKI-toimet, pilottihankkeet ja kokonaiskestävyyden osaaminen.	Vihreää siirtymää vauhdittavan TKI-toiminnan vahvistaminen ml. Jyväskylän ekosysteemisopimus	Keski-Suomen on hiilineutraali maakunta vuoteen 2030 mennessä. Tutkimustoiminta sekä tutkimuksen ja kehittämisen työpaikkojen määrä kasvaa niin, että maakunnan TKI-menot nousevat kohti neljää prosenttia BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Bio- ja kiertotalous on kansainvälisen liiketoiminnan kasvun ja jalostusasteen nostamisen voimavara.
	-	
	Kokonaiskestävyyden tutkimus, osaaminen ja soveltaminen	
	257 000 €	
	Jämsän aluetalouden vahvistaminen ja liiketoiminnan uudistuminen	
	Rahoitus valtioneuvoston päätöksen mukaan	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐ Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐ Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐ Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐ Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐ Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐ Aluekehittämisen toimintamalli

Teollisuuden vihreä siirtymä

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Yritysten sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden yhteinen kehittämistoiminta ja pilotointi	Bio- ja kiertotalouden ekosysteemi alueella vahvistuu. Soveltavan tutkimuksen tuella tapahtuva teollisuuden uudistuminen edistää uuden liiketoiminnan syntymistä sekä resurssiviisaiden tuotantoratkaisujen käyttöönottoa.	EAKR, ESR+, JTF
Yritykset, VTT, JYU, JAMK		Rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen teollisen mittakaavan kokeiluille ja pilotoinneille
Kokonaiskestävyyden tutkimus, osaaminen ja soveltaminen	Kokonaiskestävyyden ymmärrys liiketoiminnassa ja aluekehittämisessä syvenee. Kokonaiskestävyyteen perustuva liiketoiminta kasvaa ja kansainvälistyy.	EAKR, ESR+, JTF
JYU, JAMK, VTT, yritykset		Hallituksen kestävyystiekartan tavoitteiden edistäminen, Kokonaiskestävyyden tarkastelu
Kaipolan tehdasalueesta bio- ja kiertotalouteen nojaava merkittävä liiketoimintakokonaisuus	Jämsän rakennemuutoksen aiheuttamat aluetalouden haittavaikutukset on korjattu ja alueen elinkeinojen monipuolistuminen käynnissä.	AKKE-rahoitus, EAKR, ESR+, JTF
Jämsän kaupunki, yritykset, Gradia, tutkimuslaitokset		Valtiontukialueen määrittely, yritysrahoituksen tilanne, rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen teollisen mittakaavan kokeiluille ja pilotoinneille